

ԼՈՒՍԱՔԵՐ

Լ Ր Ս Գ Ր Ր

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒՄԻ ԵՐԵՎԱՆԻ ՀԻՆԳԵԱՐԹԻ ԵՒ ԵԱՐԱԹ ՕՐԵՐԷ

ՀԱՍՏԱՆ
ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ ԼՈՒՍԱՔԵՐ ԼՐԱԳՐԻ
Administration du journal arménien
LOUSSAPER
Boite Postale 868 Le Caire (Egypte)

ԲԱՃՆԵԳԻՆ	
Տարեկան վճարման	60 Ողջ զրոյ. 30
Երրորդ	12 Պրամք 6
Վճարման	2.50 Տարաք 1.25
Ուսուցիչ	5 Ուսուցիչ 2.50

ՊԵՏԱԿԱՆ
Երևանի և արևմտյան Հայաստանի մարզերի
Հայապետության և Կաթողիկոսության
Պաշտպանության համար մասնաշաղկապային
Կաթողիկոսության համար մասնաշաղկապային
Կաթողիկոսության համար մասնաշաղկապային
Կաթողիկոսության համար մասնաշաղկապային

ԻՆՔՆԱԳՆՈՒՄԻՆԵՐ

Այս օրերս բարեկամներու խումբի մը մէջ տարբեր խաղեր կը խաղուէր 8. Օրմանեան Պատրիարքին քաղաքականութեանը վրայ, զոր, աւելորդ է ըսել, խաղի կը դառնար ինչ որ վիճարանութեանց տանց մասնակցելու, մտքովս դէպի Ֆրանսա գացի. ու հո՛ն երեւակայեցի Պատրիարքական գործերու նախարարը որ մէկու մը բան չըսած, ինքն իր գլխուն հըրաման մը կը խրկէ նանսիի զօրանակին հրամանատարութեան, զորքը առաջ բնի և Գերմանիայ վրայ քարել. Հրամանը կը գործադրուի Բե. Բ. Բ. Բ. նախարարութեան և Արտաքին գործերու նախարար, պատասխանատու բանուի յարձակման մը համար, որմէն անտեղեկ է, ու եթէ տեղեկ իսկ եղած ըլլար, անկարողութեան գաղաղութեամբ մընար, իր իշխանութեան չափաւորութեամբը:

Օրինակը քիչ մը խաչաբեկ է, բայց, աշխարհագրական քարտեզներու պէս եթէ ազդեցիկ ըլլա՞նք ժողովրդին անգամներ, գործնադրաբար գաղաղութեան ճշմարտութիւնն մը երեւան կուգայ:

Ֆրանսայի նախարարապետին տեղ ենթադրեցէք Հայոց Պատրիարք մը, և Ֆրանսական բանակին տեղն ալ՝ Հայ յեղափոխական մարմին մը: Պատրիարքը՝ Դրան տո՛նը՝ պատասխանատու մըն է իր Ազգին համար, ու Ազգին առջեւ՝ պատասխանատու մը Դրան վարձուքին համար. բայց մինչ այս մինչ այն, ո՛չ Դուք Պատրիարքին բան մը կը հարցնէ Հայոց գէ՛մ բնիկներուն համար, և ո՛չ ալ «Հայկական բանակը» որ է Յեղափոխականը, Պատրիարքին ակամջը բան մը կը կախեցնէ իր յարձակումներու մասին: Եւ սո՛կայն Պատրիարքը պատասխանատու է և գաղաղութեանը ! !

Բանտարկեալներ կան, արտաքիններ կան, իշխաններ կան, Պատրիարքը եւրոպայ կ'երթայ որպէս զի սուլթանին գահակալութեան տարեգարձի պարագայէն օգտուելով, ինչ

բնա տարաբաղդներու տառապանքները քիչ մը լծելով, Ազգանքէն զատ ինչ ընէ: Դէպի Միտլի նաւատարմիցի մը մաման՝ մը սպառնայ: Եւ ահա, սուլթանին քորտազորը իր մօտ կուգայ և պատգարակով կ'իմացնէ ի՞նչ քանի մը բողբոջ տառ՝ յեղափոխական մը հայ հորատ մը սպաննած է: Խեղճ Օրմանեանը սուլթանէն միտլիտարու կուհարկին մէջ կը գտնուի: Ներսիս ան, գէշ բացատրութեամբ՝ «պոչին վրայ նայելով» կը գտնուի: Ու քննադատները կը սկսին սպառնալով՝ «ինչ անկարող մարդ, մէկը չկրցաւ ազատել»:

Ըն մեծ գահադաշնակներ որ այս բաշտ մամանակներու մէջ հայ և կեղեցական մը իր ազգին կրնայ ընել, այդ ալ՝ Պատրիարքական պատանին վրայ մնայ: Եւ Գերմանիայի մը տարի առաջ՝ Նոր Կիւմբըն մէջ բռնած, ի՞նչ թիրաքցմէ կ'Գորայ տա՛մէն ի վեր, Հայոց Պատրիարք մը երբեք այնքան զմեղակ վիճակի մէջ չէր գտնուած, որքան կը գտնուի այժմ: Պատրիարքը՝ Ու հիմակ, յուլիս 8/21 ի սուլթանապան փորձէն ի վեր, այդ զմեղակ վիճակը տարբերակ կերպով ծանոթացած է: Ինչ ընէ մարդը երբ սուլթան Համիտ մը իր վրայ եղած սպանութեան փորձը, իրաւի կամ անիրաւի, Հայոց վերադրելով, դիտարկած մտեղնուած է: Յուլիս 21 ի և օգոստոս 25 ի պատահարներուն համար իրեն բան մը հարցնող եղած է, իր խորհուրդը աւանտած է, որպէս զի հեռուանքներուն պատասխանատուն մնայ:

Ո՞վ պիտի հաշուէ այն ամէն շարքները որ ազգին գլխուն պայծած են ու գետ պիտի պայծին, այն՝ ամէն մարդ ինքն իր գլխուն գործերու անիշխանութեան եւ տեղեւեւ մտկայն, կարելի է մտաբերել ի՞նչ, Պատրիարք ու յեղափոխական մարմիններ կրնան իրարու հետ բանակցել, իրարու հետ համերաշխի, ու Յեղափոխականութիւնը որ մեր բանակն է, ակամջ կախէ Պատրիարքութեան, որ մեր գիւտնադիտութիւնն է: Ո՛չ, ո՛չ:

Պիտի անհեռա՞նք միջոցը մարմին մը, որ կարող ըլլայ մէկուն ու

միւսին խաղ հասկցնել և իրարու համերաշխի Հայ ազգին քաղաքական և մարտնչական ուժերը, դէպի աւաղաղեալ նպատակակէտ մը բանական ապահովութեամբ մամանելու համար:

ՈՒՎԹԱՆԱԿԱՆ ՓԻՔՈՒՄԻԹԵՆԷ ՄԸ ՄԵՋ ԻՆՉՕՐՈՒՏ

Սուլթանի գէ՛մ եղած փորձին գաղաղութեան հրապարակային հանգամանքը, և նաեւ նկատի առնելով որքան թիրաքից յայտնի, անյայտ ստիպանութեան բռն ջանքերը, երկրքէն թափող կարգաւորութիւններուն և ձեռքով գետնործի պէս իր աւաղաղի և պայծառիկները գիւտնաբով հայ տարբերակաւ և կանխածիւր ցուցնելու ներքին ճիւղային նպատակը, աւելորդ չը լինի լծելու հարցնել ի՞նչ որպէս և Հայութիւն յիշատի շահ մը առնել և ունէ առաւելութիւն մը կազմուէ՝ սուլթանական փոխադաշնակէ մը:

Բարեբաղին յիմարութիւն պիտի լինէր խորհիլ որ թուրքի տարակալները և Հայկական Հորցը մասնաւորապէս կազմուած լինին սուլթաններին քի՞մն և քմահաճոյքներին, որքան ալ տանքից լծաւ այդպէս լծուին:

Սուլթան մը՝ և տարբեր համար անպատճառ պատճառներուն տեղի փոխանքի գլխուն հարկ չը կայ ուրիշ բան մը չէ եթէ ոչ իր երկրին ինկած, յոյս, փոսած և ազգականութեամբ գլխուն անձնաւորում, ներկայացուցիչը, ուր իր շարքները բնականաբար, բայց բարեկամներ կարեւոր արժէք մը պիտի չ'անհնայ ի՞նչ որպէս մը կրնար իր ծախի հաճութեան փոխել, սուլթան մը իր պետութեան այս կացութիւնը երբեք, այնքան որ սուլթաններին քաղաքականութիւն հարազատ արդիւնք և հեռուանք է փորձարկելու անկումը և փոխադաշնակ մը տեղեւոյ և փոխադաշնակներին:

Հայկ. Հայրեն տեսակետով կ'ընկնէ տեղի նայն իսկ՝ որ այժմ սուլ

թանական փոխադաշնակ մը օգտակար չը լինիլէ զոտ անոր անտահման յետաճումին պատճառ կրնայ որ սուլթան մը, անտանական ներողութիւն մը, օգտյին և լծաւորի խառնուրդներ չարք մը, ահա՛ ինչ որ բաւական է պատրաստելու որպէս պատգարակականութեան վրձն կաւ: Կարծիքներ իրեն քննելու համար, մինչ նայն՝ գլխուն լծաւ, ի՞նչ խիտ պիտի պատահա՞նք Հայութեան մինչև որ, միևնոյն խաղը շարունակելով ինքնա՞նք հանգիստ վերականգնուին:

Սուլթան մը որքան ալ չար, խելացի և նենդամիտ լինի, ոչնչով կրնայ թուրքի մէջ գէ՛ղքի բնական ինքնա՞նք կ'առնէ ինչ որպէս պատճառ մը պայծառութեամբ և իրեն հին, ոչնչով ու ներքին և արտաքին նպատակներ հանգամանքներ իսկ Հայկական խելքին բարւոք լծումը արդիւնք:

Երբ Հայաստանի Մա՛կեդոնիայի մէջ քրիստոնեայիներն արքիւր ջրի պէտքը հասն օրինակի համար Սախի իշխաններն փորքիլ գաղաղութիւն մէջ լինուէ միևնոյն բանը տեղի չ'անհնարա՛նք և յետոյ, մարդի սուլթանը կրցաւ արդիւնք որ իր օրով Պալատական շարատու, Արեւելեան Բուսնի չը լսուի և կրնան չ'անհաւատի թիւրքի լծումը:

Սուլթաններ և անտաններ պիտի փոխանին, բայց երբեք գլխուն, որ պիտի փոխադաշնակն որ օրին. ու նայն այդ գլխուն գէ՛ղք իսկ է Հայութեան վճարական մարտը, այդ վրձն. արքիւն և փայլեցի գլխուն և ոչ ի՞նչ անձի մը, որ տարբերակին, ցուցանին և մարմնացան է, բայց ոչ պիտի և քանի որ թուրքի լծաւորութեան հարցը, քաղաքականապէս պատգարակաւ անկարելիութիւն մ'է, անկարելի է նաեւ բարի բան մը յոսան սուլթանական կամեցողութեան մը, եթէ արդարեւ սուլթան մը այդպիսի լծաւ մտաւ: Բայց ինչ իսկ անհնար:

Այս պայմաններն մէջ սուլթանական փոխադաշնակն մը շատ շատ երկատարող թուրքի բանակը պիտի կրնայ գահայնել և անհնար մանաման մանին բաւարարութիւն

տալ, կորսուած կամ երազած պաշտօնին ձեռք բերելու համար, Հայոթական պահանջներ այդ նեղ խտէալով շին բաւականանար. թանկազին զոհողութիւններով նուիրաբործուած այդ պահանջները այդ անձուկ շրջանակին մէջ չեն կրնար սեղմուիլ, սահմանափակուիլ:

Ուրեմն կառավարութեան ներկայ ջանքերը հեռի առկէ, ուրիշ բանի չեն ձգտիր, քան այդ կեղտոտ մեքենայութեամբ սրողելու սովորին և իր կառավարութեան որոճած այն թաքուն և նեղագոր քաղաքականութիւնը, որով Եւրոպայի այժմու անորոշ քաղաքական կացութեանէն, Ռուսիոյ տկարացումէն և մեզ բարեկամ համարուած պետութիւնների վերին ծայր զոչաւոր և լոկ պղտորական համակրութիւնէն, յարենք նաեւ մեր անպատրաստ վիճակէն, օգտուած, վերջին հարուած մ'ալ հասցնելու մեր ալգի գլխին:

Մ. Կ.

Պ. ՁԵՐԱԶ ԵՒ ՏՈՔԹ. ՄԵԼԻՔՅԱՆ
ՄԵՆԱՄԱՐՑԻ ՀՐԱՒԵՐ

Բարիւր, 7 Դեկտ. 1905

Մինչեւ ցարդ այնպէս ահաւած ենք թէ՛ հրապարակագիրք ազատ են հանրային բնութիւն ունեցող ոեւ պաշտօնի մը պաշտօնեայն քննադատելու կամ զնահատելու պատշաճ լեզուով. այսօր դառնաւ են, և Բարիւր պէս աեղ մը, մարդիկ որ իրենց վարած մէկ պաշտօնին քննադատութեանը համար մենամարտի կը հրաւիրեն քննադատողը: Անհեթեթ արարք մըն է աւ և վատ միտադամայն, որ կուզէ մուծուիլ չէ թէ խմբագրական կեանքին ալ և հայկական բարքին մէջ:

Պարզենք խղիւրը:

L'Armenien իր վերջին թիւով, ի պատասխանի Տր. Գարբիէլեանի գրքին, բաղադատութիւնը կ'ընէր Ներսէս վարժապետեանի 25 տարի առաջ և վեհ. Հայրապետին վերջերս Եւրոպա զրկած պատգամաւորութեան՝ ըսելով ի մէջ այլոց թէ «Գերմանիա, իսաւրիա և Աւստրիա երթալու քաջութիւնը չունեցան»: Տր. Լորիս Մելիքօֆ, յանշափս վիրաւորուած քաղաքիւնը չունեցան բառերէն, մենամարտի հրաւեր խրկած է Պ. Ձերազին, ցուցնելու համար թէ քաղաքիւն ունի թէ ո'չ... Հայու մը հետ մենամարտելու: Երկու վկաներ, Պ. Պ. Քիլար և Պրնտըզեան, նամակ մը խրկած են Պ. Ձերազին և իրենց իշխանի կողմէ երկու վկայ կը պահանջեն: Պ. Ձերազ թէեւ երկու հոգիներ կը զրկէ, բայց իրենց պարտականութիւնը լաւ չէին կատարած, ուստի և մերժուեցաւ Պ. Ձերազի կողմէ: Երկրորդ նամակաւ կրկին վկաներ կ'ուզուի, և այս անգամ, Պ. Ձերազ, փախանակ վկայի նամակ մը կը խրկէ, և յայտնելով թէ իր գրածը փաստաբար, անպատուիչ կէտեր չպարունակեր, կը մերժէ թէ մերտաւ խնդրել և թէ մեղաւորուի, և կը զիջանի միայն, պատուոյ առեանի մը առջեւ խնդրել լուծել և անոր տալիք վճիռին հնազանդիլ, և ահա երրորդ նամակ մը՝ որ անպատշաճ կը պահանջէ կամ մերտաւ խնդրել և կամ մեղաւորուիլ:

«Դաշնակցական և Կոստանդնուպոլսու

րոպայի այս ներկայացուցիչը, մէկ-երկու տարիէ ի վեր, իր երկու անասող բազուկներուն միջոցաւ, թէ Ամերիկայի Հայրենիքին և թէ՛ վառնայի Եւրոպային մէջ Պ. Ձերազը բարոյապէս մեղցնելու ուզելէ յետոյ, երբ կը տեսնէ թէ նա իր բարձրութեան վրայ կը մնայ գեւ և ինք կարեւորութիւն մը չի ստանար, բաւական համարելով անոր ԲՈՒԱՄԵՆԱՄԱՐՑ արգային գործիչ բեղմնաւոր աշխատութիւնը, կուզէ անոր կեանքը վերցնել աշխարհէն անձնաորութիւն վաստկելու փառամտութեամբ: Եւ իրաւունք ունի: Որովհետեւ լաւ է չի խաղաղութեան վեհաժողովի գումարման ժամանակը սկսած է մօտենալ. եթէ Պ. Ձերազ կենդանի մնայ՝ նորէն զայն պատգամաւոր պիտի ընտրեն. իսկ Տր. Մելիքօֆ բերանը օդին պիտի բանայ:

Տոքթորը յաղթանդամ, ուժեղ և զեռ երեսնամեայ մէկն է. ֆրանսական հպատակ ըլլալու համար տարի մը զինուորութիւն ըրած է Պրանսայի մէջ. մինչդեռ Պ. Ձերազ 53-ամեայ, փափկակազմ անձնաւորութիւն մըն է: Թող թէ անգլիական հպատակ ըլլալով բաւ օրինի արգիւտ է իրեն մենամարտի:

Մի քանի տասնեակ երիտասարդներ, նկատելով որ Պ. Ձերազ տակաւին շատ պէտք է մեր ազգին համար, փափաք յայտնեցին որ իրենցմէ մին իրեն փոխանորդ կարգուի:

S. ՏՕԳՐԱՄԱՅԱՆ

Ա. Ն. Գ. Լ. Ի. Ա.

ԱԶԱՏԱՐԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐԱԿԵՒԻՆԸ

ԹԷ ԻՆՁՊԵՆ ՊԱՇՏՕՆԻ ԱՆՑԱԻ

ՔԷՄՊԼ ԳԷՆԵՐՄԷՆ

— 0 —

Դեկտեմբեր 4, երկուշաբթի, Պ. Պալֆուր ներկայացաւ թագաւորին և նախարարապետութեան հրաժարականը տուաւ: Խագաւորը ընդունեց հրաժարականը և նայն իսկ Պ. Պալֆուրի թնդարութեամբ հրաւեր զրկեց ընդդիմադիր կուսակցութեան պետ Ուր Լենրի Բէմպլ Պէնրմէնին որ հետեւեալ առաւել Պրքինկըմի պալատին մէջ ներկայացաւ թագաւորին և նոր նախարարութիւն մը կազմելու առաջարկը ընդունեց:

Նոր նախարարապետը արգէն կը գուշակէր որ արքայական հրաւեր մը պիտի ուղղուի իրեն, և ամբողջ երկուշաբթի օրը աւելը մնացած էր ատոր համար: Իրկուան ժամը 5ը քաղաքը անցած՝ արքունի թիկնապահներն սպայ մը հասաւ Պէլկըրէվ սքուէր կոչուած թաղը, թագաւորին նամակը բերելով Ընդդիմադիր կուսակցութեան պետին: Այս պետական մարդուն կենաց գերագոյն վայրկեանն էր. Ընդունեց հրաւերագիրը, և մտնելով իր աշխատասենեակը, անմիջապէս զրեց պատասխանը և ձեռքովը յանձնեց արքունի պաշտօնակալին:

ՊԱՇՏՕՆԱՐԱՆ ԶԵԿՈՒՑՈՒՄԸ

Նոր նախարարապետին ընտրութիւնը պաշտօնապէս հրապարակուեցաւ հետեւեալ կերպով:

«Նորին վեհափառութիւնը այս առաւել ունկնդրութեան հրաւերեց Վաւմ. (Right Honourable) Սըր Լենրի Բէմպլ Պէ.

նըրմէնը, Ա. Խ. և առաջարկեց անոր որ վարչութիւն մը կազմէ:

«Վաւմ. Սըր Լենրի Բէմպլը Պէնրմէնը ընդունեց Նորին վեհափառութեան յանձնարարութիւնը, և Առաջին նախարար ու Գանձուր Առաջին Լորտ նշանակուելուն վրայ՝ ձեռք համբուրեց»:

ՆԱԽԱՐԱՐԱԿԵՒԻՆ

ՆԱԽԱՐԱՐԱԿԵՒԻՆԸ

Անգլիոյ պատմութեան մէջ առաջին անգամ ըլլալով նախարարապետը Թագաւորական մասնաւոր յայտարարութեամբ պատուոյ յատուկ տեղ մը կրնդունի ընկերական սանդուխտ վրայ:

Այս է յայտարարութիւնը:

«Եղուարդ Եօմենբորդ, Ծնորհիւն Աստուծոյ՝ Մեծին Բրիտանիոյ և Իրլանտայի, և անգոր ծովեայ Բրիտանական տիրապետութեանց թագաւորը, Պաշտպան Հաւատոյ, առ

Մեր ամենահաւատարիմ և ամենատիրելի Զօրեղբորդին և Խորհրդականը Լենրի, Գուքս Նորֆոլի, Մեր Ծննդակապի յոյժ գերագանց պատուանշանին Ապետ, Մեր Արքայական վիշթօրիա Պատուանշանի Մեծ Խաչին Ապետ, կոմս Մարալստ և Մեր Ժառանգական Մարալստ Անգլիոյ Ողջօշին:

Որովհետեւ Մենք Մեր Արքայական նկատողութեան առինք թէ Մեր Նախարարապետին նախակարգութիւնը հարկ եղած իշխանութեամբ յայտարարուած կամ սահմանուած չէ՝ հարկ կը դասենք որ այդ բանը յետ այսօրիկ հաստատուի և սահմանուի:

Ուրեմն դուն գիտցիր որ համաձայն Մեր Արքայական իրաւանց, Մենք այսու կը յայտարարենք Մեր Արքայական կամքը և Հաճութիւնը թէ ասկէ ետքը ամեն ժամանակ, Մեր, Մեր Ժառանգորդայն և Յաջորդայն Նախարարապետները պէտք է որ տեղ և նախապատուութիւն ունենան Էօրքի Արքեպիսկոպոսէն անմիջապէս ետքը:

Տրուած Մեր Արքունիքին մէջ, ի Սէնտիլըրմ, Դեկտեմբերի երկրորդ օրը, հազար ինը հարիւր հինգին, Մեր Թագաւորութեան հինգերորդ տարին:

Այս յայտարարութեան կը տեսնուի որ Արքայական ընտանիքէն յետոյ՝ Նախարարապետին վրայ նախապատուութիւն պիտի ունենան միայն երեք անձեր. «Բէնդրպրի Արքեպիսկոպոսը, Լորտ Դիւա. նապետը» (Chancellor) և Եօրքի Արքեպիսկոպոսը: Նախարարապետը ամեն առաւել ազնուականներէն և Պետական պաշտօնեաներէն վեր պիտի նստի և անոնցմէ առաջ պիտի ճալէ:

* (M. P.) Անգամ Խօսչորտանի:

* Լորտ Դիւա. նապետը Լորտերու Ժողովին Առեւակաւան է:

Մակեդոնիոյ Բրիգադէնդ քաղաքի առաջնապետ Պ. Թուշէլքա քիչ մնաց ուղանելու Մահմուտ Սինան անուն մահմաականի մը ձեռքով, եթէ հիւպատոսարանի բարապանը միջամտելով զինքը չազատէր:

Հիւպատոսը չվիրաւորուեցաւ:

Դեկտ. 10 թուով Սէլանիկէն կը հեռագրեն Բարիւրի Ժառանգին:

«Զօրավար Ճիօրճիս հրաւիրեց մակեդոնական միւս Եւրոպացի ուտիկան գործակալները իրենց՝ ընդհանուր գործունէութեան և ձեռք բերած արդեանց մասին տեղեկագիրներ պատրաստել և միանգամայն ուսումնասիրութեան ենթարկել յառաջիկայ պայմանաժամին իրենց ուժիկներու յաւելման խնդիրը:

Զօրեղարթի առաւօտ ոստիկանութիւնը ոչնչացուց՝ պատերը փակուած հետեւեալ յայտարարութիւնը:

«Օսմանեան կայսերական կառավարութիւնը իր տկարութեան պատճառով անդամալուծութեան մասնըւած է: Ան պիտի ընդունի արգէն Մակեդոնիոյ համար երկուսական միջազգային հսկողութիւնը: Թրքական կղզիները օտարներէ գրաւուած են: Ո՛վ Թիւրքեր, արթնցէ՛ք, և վաճառեցէ՛ք կեովաքները՝ որոնք մտադրած են Օսմանեան պետութիւնը կործանել»:

Թ. Ի. Բ. Բ. Ի. Ա.

Ե. Ի.

ԱՆԿԻՈՒՋԱՐԱՆ ԴԱՇՆԱՅՈՒՑՈՒՄԻՆԸ

Կըստագոյի այն լուրը, որ իբր թէ սուլթան Համիտ բանակցութեան մէջ է Անկու-ճաքոնական զաշնակցութեան ժանօթ պայմաններուն վրայ աւելցնել աւաւ նաեւ Առիկան Թիւրքիոյ և Արաբիոյ սրաբուքուն (իրաց ներկայ վիճակը) ապահովցնելու համար ուրիշ յօդուած մըն ալ:

Այս տարաձայնութիւնը պատճառ մէջ մեծ տպաւորութիւն մը առաջ բերած է:

ՃԱՐՈՆԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀՐԱՄԱՆԱՏԱՐԸ

Երբ Մանչուրիոյ առաջնապետ Ընդհ. հրամանատար Զօր. Լինիէվիչ իր զօրաց պատմութեան շուրաւ ինչ ընել չգիտեր, անգին ճաքոնական յաղթական բանակին մեծ հրամանատար Զօր. Այման իր սպայակոյտին հետ փառաշուք կերպով Թոքիօ կը վերադառնայ, ժողովրդեան միահամուռ ուրախութեան ցոյցերու մէջ:

ՎԻԼՀԷԼՄ ԿԱՅՈՐԸ Ի ԹԻԻԻԲԻԱ (?)

Դերմանական թերթ մը կը հաստատէ նորէն որ յոռաշիկայ ապրիլ ամսայն Վիլհելմ կայսրը Միջերկրականի և Թուրքական շուրհուրուն մէջնաւային պոռոյտ մը յետոյ փոխադարձ այցելութեան պիտի երթայ Սպանիոյ թագաւորին:

Պուլիս ալ պիտի չ'երթայ իր բարեկամ սուլթան Համիտին այցելութեան:

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ

ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ

Ուրախութեամբ կ'իմանանք որ Հայկական Բ. Ը. Միութեան գաղափարը խանդավառ ընդունելու թիւն գտած է Գահիրէի հայ հասարակութեան ամեն խաւերուն մէջ:

Կիրակի օրը Գեր. Առաքնորդ Հայրն ալ եկեղեցւոյ բեմէն բարեգործութեան վրայ խօսելով իր խնդակցութիւնը յայտնեց այս գահագնացի իրողութեան վրայ, և յորդոր կարգաց օր ամեն հայ անդամակցի այս ազգային Միութեան:

ՆՈՐ ՎԱՐՃԱՐԱՆԻ ՇԻՆՈՒԹԻՒՆԸ

Անցած երեքշաբթի, Երեսփ. Ընդհ. Ժողովոյ նիստին մէջ, Առեւտրական Վսեմ. Պողոս փաշային մեկնելէն յետոյ կատարուած խորհրդակցութիւններու վրայ նկատուած խորհրդակցութեան համար պէտք եղած 12000 ոսկին հանգանակութեամբ գոյացնելը անհնար է, և փոխառութեամբ:

Ասոր համեմատ չաբաժ իրկուն, Գեր. Առաքնորդ Հայրը, և Երեսփ. և Քաղ. Ժողովներու անդամները խորհրդին Նապարեան ապարանքը երթալով ներկայացան Վսեմ. Պողոս փաշային և յայտնեցին իրենց փափարը, և միևնոյն ատեն, Վսեմ. Նուիրատուն ազնիւ տրամադրութեանց վրայ չափազանց ծանրացած չլրջութեամբ առաջարկեցին որ Առեւտրական վարժարանին համար յատ-

կացուած գումարին մէկ մասը նուիրուի ազգային վարժարանին շինութեան, որ ոչ նուազ ստիպողական և օգտակար պէտք մըն է ազգին համար:

Ն. Վսեմութիւնը բաւական խորհրդածութեան ետքը համակերպեց ազգին ներկայացուցիչներուն բողոքներն, և խօստացաւ իր վրայ առնել նոր վարժարանին շինութեան ծախքը: Հաշիւ եղաւ որ առկէ առաջ հանգանակութեամբ զոյացած 4000 ոսկիի մօտ գումարը բաւական պիտի ըլլայ Մանկապարտէզի բաժինին շինութեան և կահաւորման, իսկ մանչերու և աղջիկներու վարժարաններուն շինութեան պէտքերը ամբողջովին պիտի հոգացուին Ն. Վսեմութեան կողմէ:

Ն Ե Ր Ք Ի Ն

Էլ Ամրամ կը գրէ, որ Անգլիացիները Աղեքսանդրիոյ վերջին ղեկըրը առիթ բռնելով կուգին հասաւցնել Երեսփ. Ժողովին, թէ տեղական անդորրութեան տեսականութիւնը Անգլիական կատարեալ տիրապետութեան մը միայն կրնայ բղիւլի:

Էլ Ամրամ չը վարանիր նաեւ իրաց ներկայ կացութիւնը, աւելի Անգլիացիներու տգիտութեան վերաբերելու, որով անոնք չեն յաջողիր վարուիլ տեղացիներու հետ, և ոչ թէ գաղութիւններու, որոնք բնաւ բռնակցաց հասարակութեան սկզբունքին դէմ չեն եղած:

Եղիպտոսի նորընտիր մեծ Ղաաին Շէխ Ճէմալտաին երեք օր առաջ Մէքքէն Աղեքսանդրա հասաւ: Յիշեալ վերջնապէս հոս հաստատուելէ առաջ, կը մեկնի Կ. Պոլիս, հոնկէ իր պաշտօնին վերաբերեալ վաւերացութիւնը ստանալու համար:

Երկու օր առաջ Անգլիական յաժաւորակ մը կ'ապաստուի ի Բորդ-Սաիտ, ուր նոյնպէս ֆրանսական յաժաւորակ մը - Ինքսեան - հրաման ստացաւ իր թուղթը երթալը քանի մը օրուայ համար յետաձգել:

Պահիրէէն հինգշաբթի օր վեց ոտակական կանկան գործակալներ, ջուկատ մը զօրքերու հետ արդէն գացած են հոն և տեղւոյն փողոցներուն մէջ հսկողութիւններ կը կատարեն:

Այնու ամենայնիւ տեղացիներու խաղաղ ընթացքը պատճառ մը չտար, կատակածու որ անոնք լիբիպացիներու դէմ բաներ մը կը խորհնին:

Կիրակի Աղեքսանդրիոյ շփոթութեանց հեղինակներու մէկ մասին զորքը գատարան հանուեցաւ: Սակայն պաշտպան փաստաբան Սիի Պէյ Ասլմի խնդրանաց վրայ զատաւարութիւնը յետաձգուեցաւ յառաջիկայ շաբաթ օրուան:

Ներքին գործոց նախարարութիւնը հրամայած է որ ոչ օր իրաւունք չ'ունենայ Բուրգերու շրջակայքը վրաններ դնել, առանց կանխաւ հրաման ստանալու:

ՏՕՔԹ. Վ. Գ. ԵԱԳՈՒՊԵԱՆ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱՐՈՅԺ

Վկայեալ Ամերիկայի Մէյքլէնտ Համարարանէն, այժմ՝ իւր պաշտօնատեղին հաստատած է, Շտրա ֆեաւիլ թիւ 1. Շեփըրտս Հօլմէյի դիմացը:

Գիւրաժողովի վիճակով կը գարմանէ լինտերու, ալմաներու և բերանի ամեն տեսակ հիւանդութիւններ:

Կը պատրաստէ Ամերիկեան ամենակերպին և կատարելագործեալ մեթոտներով, քառուէ քիմքով և կամ տակի, բլաթին և յախճապակի տեղանքներ:

Տկար և փոսած տկուսներ կը զօրացնէ և կը լեցնէ, տակի, արծաթ և այլ նիւթերով:

Անգարմանի տկուսներ կը բաշէ տանց ջաւի՝ լինտերու կամ ընդհանուր լմարութեամբ:

Յաճախորդներ կ'ընդունուին, բայց կ'իրակի, ամէն օր առաւօտեան ժամը 9-12 և կէս օրէն մերձ 2-5: Այս ժամերէն դուրս մասնաւոր ժամադրութիւններու համար պէտք է նախապէս խօսք տրուի:

Հ Ե Ո Ս Գ Ի Ր

ՄԱԿԵՒՈՆԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐ

Կ. Պոլիս, 17 Դեկտեմբեր
Միջազգային նաւատորմը հտկանուած է:

ՌՈՒՄԻԱ ՅԵՂԱՓՈԽ

Բեղրպուրկ 16 Դեկտեմբեր
Միապետական Բագրիւրազի գրաւարները գործադու ըրին, խմբագրութիւնը մերժած բլաւուն կարգ մը յօգուածներու մասին իրենց ըրած դիտողութիւնները չը հրատարակուին:

Մանչուրիայէն Մոսկուա հասնող առաջին զօրամբերը ծայրայեղօրէն անհաշտանգ վիճակի մը մէջ են: Ճամբան զօրքերը մերժած են հնազանդի և քանիցս պարտաւորեցած են կառավարման կանգնելու, հառած տեղերին կողպտելու համար:

Բեղրպուրկ, 17 Դեկտեմբեր
Յեղափոխականները կուրաւորին տիրացած են: Միգան և Ռիկա քաղաքները հրդեհուեցան:

Գերմանիա երեք շաբանալ զբնած է այն տեղուանքը, ի հարկին Գերմանացիները փախցնելու համար:

Բեղրպուրկ, 17 Դեկտեմբեր
Պաթուի, Ռոթի և Բուլպայի փողոցները պատնիշուած են. սաստիկ կռիւ մը կը մղուի զօրաց գէմ՝ օրոնք թնդանթնթնութիւն կը պատառնան:

Երէկ երեկոյ գործաւորական պատգամաւորաց ժողովին 250 անդամները ձերբակալուելով բանտարկուեցան: Կուսակալներուն բացարձակ արտօնութիւններ տրուեցան, ինչ որ կը ցուցնէ թէ կառավարութիւնը մտադրած է յեղափոխութիւնը երկաթեայ ձեռքերով զսպել: Մոսկուայի մէջ կացութիւնը իրստ ծանր է Ռուսոֆի կառնատիկ զօրախումբը պատաժաւած է: Բաւան հոգիէ զօրախումբ մը հրամանատարու-

թիւնը ձեռք առնելով, թնդանթնթնութիւն պատահաններու դէմ շարեցին: Իշխանութիւնները չհամարձակեցան անոնց դէմ միջոցներ ձեռք առնելու:

Բեղրպուրկ, 17 Դեկտեմբեր
Մէրվ պաշարման վիճակի ենթարկուեցաւ: Մէրվի և Ասխապատի հաղորդակցութիւնները թէ՛ երկաթաղիով և թէ՛ հեռագրական ընդհատուած են:

Բիկայի հանրային շինութիւնները կ'այրին:

Բնակիչները կը փախչին: Փողոցները պատնիշուած են:

Պաշարման վիճակը թէ՛ն հրատարակուած, բայց բանի մը պիտի չը կրնայ ծառայել զօրաց նուազութեան պատճառով:

Իտալիոյ ամեն կողմերէն զիւղական խառնութեանց և յուզումներու լուրեր կը շարունակուին հասնել:

Բեղրպուրկ, 17 Դեկտեմբեր

Զօրավար Լիւիլիլի մէկ հեռագիրը կիմացնէ որ Մանչուրիոյ զօրաց կէսէն աւելին ապստամբած են:

ՄԱՐՈՒԹԻ ԽՆԴԻՐ

Բարիկ, 17 Դեկտեմբեր
Պ. Ռուլիէն Երեսփոխանական Ժողովին առջեւ յայտարարեց որ, Մարօքի խնդրոյ մէջ Ֆրանսան կուգէ պահպանել նախապէս ճանցուած իրաւունքները, յարգելով սակայն միւս պետութիւններու շահերը: Ժողովը 51ի դէմ 401 քուէով իր համաձայնութիւնը յայտնեց կառավարութեան:

Մաարիտ, 17 Դեկտեմբեր
Սպանիոյ առաջարկութեան վրայ Մաարօքի դեսպանախորհուրդը Մաարիտի մէջ պիտի գումարուի:

Բարիկ, 17 Դեկտեմբեր
Դեղին տետրակի հրատարակութիւնը մեծապէս յուզեց հանրային կարծիքը: Լրագիրները միաձայնութեամբ կը հաստատեն այն տարբերութիւնը որ կը տեսնուի Մարօքի խնդրին մէջ Ֆրանսական կառավարութեան չափաւոր և խաղաղափրական ոճին անոր հակառակ Գերմանականին զրգոյնը հանգամանքին միջեւ:

Table with 4 columns: Year, Amount, and two other columns. Rows include years 1905, 1906, 1907, 1908, 1909, 1910, 1911, 1912, 1913, 1914, 1915, 1916, 1917, 1918, 1919, 1920, 1921, 1922, 1923, 1924, 1925, 1926, 1927, 1928, 1929, 1930, 1931, 1932, 1933, 1934, 1935, 1936, 1937, 1938, 1939, 1940, 1941, 1942, 1943, 1944, 1945, 1946, 1947, 1948, 1949, 1950, 1951, 1952, 1953, 1954, 1955, 1956, 1957, 1958, 1959, 1960, 1961, 1962, 1963, 1964, 1965, 1966, 1967, 1968, 1969, 1970, 1971, 1972, 1973, 1974, 1975, 1976, 1977, 1978, 1979, 1980, 1981, 1982, 1983, 1984, 1985, 1986, 1987, 1988, 1989, 1990, 1991, 1992, 1993, 1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100.

